

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (în domeniul controlului de stat asupra activității de întreprinzător)

nr. 77 din 07.03.2024

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, se înaintează următorul amendament:

Proiectul de lege se va complete cu următorul cuprins:

”**Art. ***. – Art. 35 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 297-300, art. 544) se modifică după cum urmează:

1. Alineatul (2) va avea următorul cuprins:

”(2) La cererea persoanelor fizice prevăzute la alin. (1), Banca Națională suportă, în cazurile și condițiile prevăzute de reglementările Băncii Naționale, cheltuielile ocazionate de participarea acestor persoane:

a) în proceduri penale, contravenționale, administrative, civile, desfășurate în țară și peste hotare, inițiate împotriva persoanelor fizice prevăzute la alin. (1) cu privire la actele sau faptele îndeplinite de către acestea ori omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte de către acestea în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv cu privire la operațiunile interne circumscrise exercitării acestor atribuții;

b) în proceduri penale, contravenționale, administrative, civile, desfășurate în țară și peste hotare, în care persoanele fizice prevăzute la alin. (1) participă în calitate de martor în legătură cu informațiile aflate în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale;

c) în proceduri penale, contravenționale, administrative, civile, desfășurate în țară și peste hotare, care nu se încadrează în procedurile prevăzute la lit. a) și b) și în care persoanele fizice prevăzute la alin. (1)

participă, inclusiv în calitate de martor, în legătură cu participarea anterioară în proceduri care întrunesc condițiile prevăzute la lit. b).”;

2. La alineatul (2¹),

cuvintele ”definitivă și” se exclud, iar după textul ”care a cauzat prejudicii unor terți” se completează cu textul ”sau comiterea unei infracțiuni în exercitarea calității de martor în cadrul procedurilor prevăzute la alin. (2) lit. b) și c).

3. Se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins:

”(2²) În sensul prezentului articol, prin cheltuieli ocazionate de procedurile penale, contravenționale, administrative, civile se înțeleg, cel puțin, cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de expertiză, dacă reglementările Băncii Naționale nu prevăd și alte categorii de cheltuieli. În vederea stabilirii categoriilor de cheltuieli suportate, a cazurilor, condițiilor și a procedurii de suportare a acestor cheltuieli, Banca Națională va emite reglementări.”;

4. Alineatul (4) va avea următorul cuprins:

”Dispoziția alin. (1) se aplică și după încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă ale persoanelor prevăzute la alin. (1), pentru actele sau faptele îndeplinite ori omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor în perioada în care au deținut statutul de angajat, lichidator, membru al organului de conducere. Dispozițiile alin. (2)-(2²) se aplică și după încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă ale persoanelor fizice prevăzute la alin. (1), în legătură cu participarea acestora în procedurile prevăzute la alin. (2) lit. a) – c)”

Art. * - Dispoziții finale și tranzitorii:

(2) Prevederile art. I (modificarea art. 35 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei) se aplică și în privința cererilor de suportare/compensare a cheltuielilor, depuse la Banca Națională a Moldovei și nesoluționate la data intrării în vigoare a prezentei legi. ”

Argumentare: Modificările propuse au drept scop fortificarea garanțiilor aplicabile Băncii Naționale a Moldovei (BNM), membrilor organelor de conducere ale BNM, lichidatorului desemnat de aceasta, precum

și angajaților acesteia în legătură cu exercitarea atribuțiilor conferite prin legea BNM.

În virtutea Principiilor de bază pentru o supraveghere bancară eficientă (emise de Comitetul Basel pentru supraveghere bancară, 2012), document internațional de referință pentru supraveghetorii bancari, supraveghetorul (BNM) și personalul acestuia urmează a fi protejați în mod adecvat împotriva costurilor de apărare a acțiunilor/omisiunilor comise în timpul îndeplinirii sarcinilor cu bună-credință (Principiul 2 “Independență, răspundere, asigurare cu resurse și protecție legală pentru supraveghetor”, criteriul esențial 9). O abordare similară este susținută și de principiile de bază în domeniul asigurărilor.

Totodată, consolidarea protecției acordate persoanelor fizice menționate la art. 35 alin. (1) din Legea nr. 548/1995 în legătură cu participarea în proceduri în calitate de martor, în virtutea aflării unor informații în exercitarea atribuțiilor legale ale BNM, este în concordanță cu dezideratele Directivei (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii (transpusă parțial prin Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate), care la art. 20 dispune: „(1) Statele membre se asigură că persoanele menționate la articolul 4 au acces, după caz, la măsuri de sprijin, în special la următoarele: [...] (c) asistență juridică în cadrul procedurilor penale și al procedurilor civile transfrontaliere în conformitate cu Directiva (UE) 2016/1919 și cu Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului, precum și, în conformitate cu dreptul intern, asistență juridică în cadrul altor proceduri și consultanță juridică sau alt tip de asistență juridică. (2) Statele membre pot prevedea asistență financiară și măsuri de sprijin, inclusiv sprijin de natură psihologică, pentru persoanele care efectuează raportări în cadrul procedurilor judiciare.”.

Astfel, în concordanță cu principiile și standardele recunoscute la nivel internațional și european, prin proiectul de lege se propune detalierea regimului juridic actual al garanțiilor prevăzute la art.35 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. În special, se urmărește precizarea faptului că:

- garanțiile respective sunt aplicabile și în cazul cheltuielilor ocazionate de participarea persoanele prevăzute la art.35 alin.(1) din Legea nr.548/1995 în procedurile (penale, civile, administrative, contravenționale) în care

acestea dețin calitatea de martor, în legătură cu informațiile aflate în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege BNM, precum și în cazul participării persoanei (în calitate de martor inclusiv) în procedurile care au fost inițiate în legătură cu exercitarea calității de martor în alte proceduri;

- dispozițiile privind suportarea costurilor de către Banca Națională se aplică inclusiv în cazul participării persoanelor respective în procedurile desfășurate în alte state;

- recunoașterea acestei garanții pentru persoanele prevăzute la art.35 alin. (1) se echivalează în raport cu categoriile de subiecți ai procedurilor penale, obiectivul reglementării rezultând din cele de mai sus. Cu toate acestea, garanția nu depășește limita îndeplinirii sarcinilor cu bună-credință, în caz contrar dispozițiile art.35 alin. (2¹) fiind acoperitoare pentru dreptul de regres al Băncii Naționale, inclusiv și pentru noile situații ce sunt introduse prin amendament (în cazul în care instanța de judecată constată comiterea unei infracțiuni în legătură cu exercitarea calității de martor (spre exemplu, refuzul ilegal de a depune declarații, depunerea intenționată de declarații false sau alte fapte calificate drept infracțiuni în jurisdicția în care se desfășoară procedura), în măsura în care persoanele fizice prevăzute la art. 35 alin. (1) din Legea nr. 548/1995 vor beneficia de garanții de protecție inclusiv în cazul participării în procese în calitate de martor), această calitate urmând a fi exercitată cu bună-credință și în limitele legii;

- acoperirea costurilor de către BNM operează la cerere, iar categoriile de cheltuieli suportate, cazurile, condițiile și procedurile de suportare a acestor cheltuieli vor fi detaliate în reglementările Băncii Naționale a Moldovei (care, eventual, ar putea include și unele condiții de suportare/compensare a cheltuielilor în vederea evitării unor conflicte de interese, riscuri financiare și reputaționale);

- un nou alineat ce se propune a fi inclus în cuprinsul art. 35 (alin. (2²)), urmărește să asigure separarea din textul actual al alin. (2) a dispozițiilor de natură procedurală, pentru o mai bună sistematizare a textului articolului.

Completările operate la alin.(4) al art.35 au un caracter tehnic, în spiritul dispozițiilor aceluiași alineat, de precizare a faptului că articolul este aplicabil și după încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă ale persoanelor prevăzute la alin. (1), în legătură cu participarea acestora în procedurile prevăzute la alin.(2).

În vederea asigurării unui tratament echitabil a persoanelor vizate, propunem, în dispoziții finale și tranzitorii, precizarea aplicabilității noilor prevederi materiale și procedurale propuse la art. 35 din Legea nr. 548/1995 și în privința cererilor de suportare/compensare a cheltuielilor, depuse la BNM până la data intrării în vigoare a prezentei legi și nesoluționate la data intrării în vigoare a legii.

Deputat în Parlament
Radu MARIAN